

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expediția foiei pe afară la c. r. poste cu bani gătiți prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru

Nr. 21. ANULU XX.

Săbiu, în 1224 Martiu 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inserate se plătesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Motivele și rezultatele passivității.

IX. „A conchiamă o dieta după două legi electorale deosebite, aici feudale, acolo în Ungaria liberale, — deca nici atât n'ati potutu scôte în 3 ani de zile la cale în dietă din Pest'a, că sa se sterga cea lege feudale, și că lumea sa nu aiba spectacolulu acela deosebitu, de a vedé conchiamata o dieta pre basea a duoru legi electorali deosebite, — ce mai vreti?”

Respundem, ca vrem și noi, sa se sterga cea lege feudale, și sa se estinda și preste Ardélul legea cea liberala a Ungariei — asiá, după cum — ut figura docet — vreti și d-vóstra passivistiloru!

Pentru ce nu a succés ablegatiloru români din sesiunea celoru dintâiu 3 ani ai dietei din Pest'a de a sterge cea lege feudale? amu arătatu destulu de largu în articolulu precedentu, și repetim și aici, ca caus'a n'a fostu alt'a, decâtu atitudinea celoru înainte mergatori ai passivității, cari inca dela a. 1865/6 încôce, prin agitatiunile, denunciările, calumniele și deonestările celoru mai demni, și pentru conducerea trebiloru nationali mai apti barbati români, aruncandu sementi'a discordiei în sinulu natiunii, o au împedecat de a luá pozițiune fatia cu nou'a sistema politica în acelu nimbu, în care se infatisia-se la actiunile politice de mai înainte, — iera pre ablegatii alesi perorescandu-i cu cele mai deositoré presuposițiuni i-au retienutu de a se presentá fatia cu diet'a în conductulu acelu spriginu morale din partea comitentiloru sei, de care avea lipsa neaperata, spre a luá lupt'a cu deplina valóre. — Amu arătatu și aceea, ca confusiunea și desolarea natiunale, în care au bagatú înainte mergatori și profetii passivității pre români ardeleni, a sedusu și pre diet'a din Pest'a, și pre regimulu esitu din maiortatea acelei'a, la desconsiderarea dreptelor postulate ale româniloru.

Dara deca ablegatii români seu activistii în cei dintâiu trei ani n'au potutu sterge nomit'a lege feudale, sa vedemu pre passivistii, potutu-o-au ei sterge în cesti'a-laltu trei ani ai sesiunii dietale presente, și ai passivității lor, pre cându activistii nu le-au mai statú în cale? — Sa vedemu, ce mesuri au luatú ei fatia cu diet'a, cu regimulu de astadi, pentru stergerea acelei legi feudale?

Mesur'a lor a fostu aceea, ca ei s'au pusú în perfect'a passivitate, că cei mai multiamiti și fericiți ómeni de pre lume, lasându totu terenulu politicu în deplin'a discretiune a dietei din Pest'a, și în libera mână a regimulu de astadi, și asiá după axiom'a: qui tacet consentire videtur — „a u sanctionatú de nou tóte actele și faptele, ce s'au facutu în cea dieta în contr'a demnității în óstre.“

Amu disu mai înainte, ca dreptulu electorale e celu mai esentialu dreptu în viét'a constitutionale, iera aci mai dicu și aceea, ca dreptulu electorale e totudeodata și arm'a cea mai sigura spre a-si aperi esistinti'a politica. A nu se folosi de acestu dreptu e a cede arm'a aperierei de sine contrariulu politicu, că sa te ucida cu ea de totu, și asiá, că sa nu o mai poti redicá în contr'a lui nici odata.

E adevératu ca legea electorale, ce ni se lasa astadi la dispositiune, restringe în multe privintie pre români ardeleni în deplin'a folosire a acestei arme constitutionale, fatia cu adversarii sei politici, — ea inse totusi ne da o arma în mână, cu care sa ne aperiámu, și rezultatulu luptei aterna de multe ori mai multu dela sciinti'a de a te folosi cu ea, decâtu dela cantitatea seu calitatea ei.

Din aprópe de un'a suta de mii de alegatori în Ardélul cade mai bine de un'a tertialitate pre români iera din 75 cercuri electorali în vre-o 15 alegatorii români suntú în maiortitate, iera în cele-lalte cercuri electorali români dispunu de minorități mai mai multu seu mai putienu consideravere.

Deca passivistii, folosindu-se de acele poteri, aru fi facutu cu ele presiune asup'r'a maiortității dietei, și a regimulu de astadi, spre a esoperá concessiunile necesare în favóre dreptelor postulate ale româniloru, seu crediendu ei a priori, ca, după cum s'au espectoratu mai de multe ori, cu diet'a și regimulu de astadi nu poti ispravi nimic'a, în casulu acest'a s'aru fi adoperatu de a alege în cele 15 cercuri, în cari români dispunu de maiortitatea voturiloru totu atâti ablegatii români de calibrulu principiiloru lor, iera în cele-lalte cercuri, unde cele-lalte natiunalități, după cum vedemu, suntú impartiti în guvernamentali și opositionali, aru fi aruncatu voturile minoritățiloru române în disculu opositionale alu compenei electorale: atunci lumea póte ca aru fi disu: Mei activistiloru paditi-ve tréb'a! lasati pre passivisti în pace! Nu vedeti voi, ca passivistii n'au incredere în maiortitatea dietei de astadi, prin urmare nici în regimulu esitu din aceea; — ei se folosescu de arm'a constitutionale, că sa scóta prin forti'a alegerei în locu de 75 de ablegatii deakisti 75 de opositionali, și între acesti'a câtu se póte de multi români, că asiá facendu în dieta o diferentia de 150 voturi, prin acestea se delature maiortitatea deakista și sa scape de regimulu de astadi, — prin urmare ei lucra după unu programu celu putienu plausibile, și spre unu scopu, ce convine convingerei lor politice!

Dara cându vedemu, ca passivistii se plângu amaru asup'r'a maiortității dietei și a regimulu de astadi, și totusi după program'a passivității lor, abtinenudu-se dela urn'a electorale, nu mai intarescu pre acésta maiortitate dietale și pre regimulu esitu din ea, lasându-le spre libera intrebuintiare 150 de voturi în dieta, — apoi diu! lumea va stá uimita, și nu va pricepe nici decum, ca ce voru passivistii cu atitudinea lor?

Spunu dreptu, ca nici eu nu a-si poté pricepe motivulu acestei purtări pline de contradiceri, deca nu lasiu fi auditu din gur'a passivistiloru, și anume din gur'a primulu motivatoriu alu passivității absolute la Mercurea în urmatórele cuvinte scrise negru pre albu și în actele acelei conferintie „memorable“, — și adeca: „Conferintia noastră este chiamata domniloru! a dá espressione fidelu sentimentulu nostru, iera nu a formá dela sine nimic'a nou; ea prin acésta va face unu fromosu servitiu guvernului.“

Pentru câte mii? nu ni spune, dara nici nu mai intrebámu, pentru ca noi nu ne pricepem la atari déraveri politice, de cari se folosescu passivistii corespondenti în „Federatiunea“ și „Gazet'a Transilvaniei“, dreptu argumente „obiective“, cându voru se combata pre activisti. Ci noi ne restringem aci numai la punerea intrebării: ca cum sa nu se folosésca diet'a și regimulu de astadi de o portare asiá de loiala, com o manifestara passivistii? Si ce motive mai evidente sa intáresca pre diet'a și pre regimulu de astadi petru sustinerea legi celei feudale electorale din Ardélul?

Ómenii dietei și regimulu de astadi o spunu pre facia și limpede ca cestiunea acésta e o cestiune de partida, și ca regimulu fiindu efloxulu partidei deakiane, care trage astadi mai 75 de ablegatii deakisti din Ardélul chiaru după legea electorale de acolo, pâna cându români ardeleni stau în pace, amortiti în passivitatea lor, n'au mancatu ceap'a ciórei, că sa-si slabésca partid'a sea prin alterarea legi electorale din Ardélul. —

Iera domniloru passivisti, în ce chipu v'au succésu d-vóstra în cesti-laltu trei ani d'a sterge cea lege electorale, și „pentru ce lumea mai are și de aci încolo spectacolulu acela deosebitu, de a vedé conchiamata o dieta pre basea a duoru legi electorali deosebite? Ce mai vreti?”

(Va urmá.)

Eveneminte politice.

Suntú interesante sediintiele din diet'a Ungariei. Classicii din anticitate, mai cu séma cei latini, au mare trecere. Aeneid'a lui Virgiliu, metamorfosele lui Ovidiu și alte de felulu acestora se recitáza în casa dietei și cine au potutu cercetá dilele aceste diet'a aru fi potutu sa-si revóce multu și multe de pre tempulu de cându erá în clasele gimnasiali superióre. Scopulu acestoru recitatiuni inse e celu sciutu.

Lucrulu 'si are și partea sea seriósá. „Reform“ din Vien'a tiene lectiuni serióse diakistiloru, aratandule ca densii nu facu mai bine de cum facura buna óra absolutistii lui Bach și dá dreptu celoru din stâng'a ca se folosescu de mijlócele loru possibile spre a resiste maiortității dietale, dara avendu, de-si nu intru tóte pentru, totusi după sine maiortitatea țerei. E curiosu și greu lucru óa sa póta spune cine-va unde au sa ese lucrurile, căci vedemu acelu fenomenu bizaru politicu, ca diuariele și partidele liberale suntú de acordú cu cele ultramontane, cari din urma numai liberali nu au fostu și nu voru fi și cu cele panslaviste, pre cându de cealalta parte vedemu o aliantia, de si nu pronunziata prin acte, dara faptice cu constitutionalismulu absolutistulu póte și militarulu. Deca ni aru iertá spaciulu amu dá și vre-o cate-va probe după diversele foi mai insemnate.

Diet'a Ungariei.

Sediinti'a din 7 Martie de sér'a

Dupa autenticarea protocolulu se continua desbaterea despre prefigerea ordinei dilei.

Almássy cere cá proiectulu de lege despre prelungirea periodelor dietali sa nu se primésca în ordinea dilei.

I. Madarasz se apara în contr'a la aceea ca sa se desbata în casa proiecte de lege care în sectiuni inca nu s'au pertractatu, și ascerne unu proiectu de resolutiune ca proiectele de lege despre incompatibilitate, contr'a corumperiloru la alegeri, despre colonisti, despre libertatea religionaria, abrogarea regaliilor sa se transpuna sectiuniloru spre pertractare după finirea desbaterei speciali despre novel'a de alegere.

A. Lázár cere afara de aceea primirea în ordinea dilei a organizatiunii fundulu regiu.

Lud. Csernátóny ascerne proiectulu de conclusu ca desbaterea speciala a novelei de alegere sa se sisteze, pertractarea proiectulu de lege despre prelungirea periodelor dietali sa se amáne și sa se resolvésca mai întâiu proiectele amintite de ministru-presedintele.

Urméaa votarea nominalu despre propunerea lui Zsedényi; care se primésce cu 150 contr'a 120 voturi.

Aru fi deci sa urmeze desbaterea speciala despre novel'a alegerei.

Ern. Simonyi propune inse ca seu sa se inchida sediinti'a seu sa se otarésca ca câtu sa dureze. (Strigári: permanentu!)

Zsedényi dechiara, ca în intielesulu regula-

mentului casei presedintele are voia libera de a inchide sedinta dupa placere — Csanady combate acest'a afirmare.

Ministru-presedintele declara ca durat'a sedintei se va orienta dupa lungimea discussiunii.

Tisza protesteaza contra unei atari violari a ordinii parlamentare si pretinde o durata anumita a sedintei oru. — Ministrulu de financia Kerkapoly admonedia opozitiunea a pastra demnitatea parlamentului. — Lambor provoca in o vorbire sentimentale pre regimu asi retrage proiectulu de lege.

Csernatony se declara pentru procederea stengei estreme. Sunteti in man'a minoritatii, striga elu catra drept'a, si ne vomu resbuna pentru tirania, pre care o ati executatu 3 ani.

Mai vorbescu inca multi deputati si apoi urmeza votarea nominale despre aceea ca sa se inchida seu sa se continue sedinta. — Majoritatea e pentru continuarea sedintei.

D'abia e constatata votatiunea si mai multi deputati pretindu inchiderea sedintei la 9 ore. Despre acest'a ierasi se intinde o desbatere, — pana candu in fine ierasi se decide continuarea.

Acest'a scena se repetiesce la fia care jumetate de ora si iritatiunea comuna cresce din momentu in momentu; si asi sedinta dureza pana la 1¹/₃ ora dupa mediulu noptiei si se inchide fara rezultatu.

In 8 Martie inca tienu cas'a deputatoru o sedinta scurta secreta si un'a asemenea publica, din carea n'avemu nimicu interesantu de a inregistra.

In sedinta din 9 Martie 'si continua stenga lupt'a de conventu. Afara de vre-o 10 minute, in care response ministrii la unelele interpelatiuni, vorbi totu stenga, dela 10—3; ore se facuse mai cu sema totu interpelatiuni, cari pentru noi suntu fara interesu.

Drept'a remase pre deplinu liniscita, macaru catu de provocatore fura espressionile singurateciloru vorbitori, drept'a nu le observa, nu se audi din partea ei nici unu conventu, nici o silaba de neplacere si asi decurse sedinta in cea mai buna ordine. — Galeriele erau indesate de publicu.

La ordinea dilei sta referatul comitetului petitiunariu. Petitiunile se resolvescu cam in 5 minute. Astadi inse trecura totu cel'a-laltu tempu cu petitiunile. Se vorbira despre singuratecele petitiuni ore intregi, se citara toti legislatorii dela Ver-

boczy pana la Bittó de fia care data se vota si se ceru punctu la 3 ore incheierea sedintei.

Discursulu dlui Dr. Alesandru Mocioni

rostitu in sedinta a camerei reprezentantiloru Ungariei din 26 Fauru 1872, la desbaterea generale asupra legeri electorale.

(Urmare si fine.)

In aretarea dlui ministru de interne cu privire la ultima conscriere a alegatorilor, in Transilvania preste totu s'au inserisu 110,000 de alegatori, dintre acesti alegatori 74,134 de insi pre bas'a prerogativei de nascere au eserciatu dreptulu de alegere, 11,634 pre bas'a censului de 8 fl. 40 xr., 3158 pre bas'a numerului de fumori, 20,923 pre bas'a altoru cualificatiuni. Pote ca nici n'aru fi de lipsa sa mai amintescu aci, cumca acest'a aretare pote servi de basa la judecarea practica a legeri electorale, de ore-ce aceste conscriptiuni s'au facutu din oficiu, pre bas'a ordinationei ministeriali.

Asia dara din intregulu numeru alu alegatorilor, 67% suntu de aceia, cari pre bas'a prerogativei de nascere eserciedia dreptulu de alegere. In 8 comitate, districtulu Fagarasiu si in scaunele secuiesci au fostu inserisi 84,880 de alegatori, — dintre acesti'a 70,770 au fostu alegatori pre bas'a prerogativei de nascere, iera dupa censulu de 8 fl. 40 xr. impreuna cu cei pre bas'a fumuriloru laolalta abiá 10,531, si pre bas'a altoru cualificatiuni cu totulu 3579. Prin urmare dreptulu prerogativu de nascere prin acest'a lege i se da o influentia de 5 ori mai mare ca celoru indreptatiti pre bas'a censului si de 4 ori mai mare ca tuturor locuitoriloru. Dintre cele 28 de cercuri electorale, in 25 nobilimea are o maiortate alatu de preponderante, incatu ea face $\frac{2}{3}$ si chiaru $\frac{3}{4}$ tuturor alegatoriloru, — seu atunci, candu e vorb'a despre reprezentarea unui milionu 562,222 de suflete, adeca $\frac{3}{4}$ a tuturor locuitoriloru, alegerea a 25 de ablegati depinde dela acest'a clasa privilegiata.

Dupa acestea dara credu ca nime nu-mi va pote imputa ca esagerediu, deca voiu dice, ca rezultatu practic alu acestui sistemu de alegere e aceia, ca $\frac{3}{4}$ tuturor locuitoriloru din Transilvania suntu eschisi din bariera constitutionei, si reprezentarea acestoru $\frac{3}{4}$ depinde eschisivu dela o clasa privilegiata. Acesta clasa, dupa statistica lui Kövary din an. 1847, se urca cam pana la

200,000 de suflete, — adeca face 10% din numerulu totalu alu tuturor locuitoriloru din Transilvania.

Din punctulu de manecare, ce lamu ocupatu eu, on. camera, — nici ca va fi dora de lipsa sa mai amintescu, ca eu la estinderea dreptului de alegere nu potu lua in consideratiune averea. Inse fiindu ca dlu condeputatu Gabrielu Kemény in vorbirea sea de ieri voidu sa combata datele citate de dlu condep. Sigism. Poppu, s'a pusu pre acestu terenu, fia-mi permisu ca asta data ierasi sa-lu facu atentu la aceea, ca — d'a, intr'adeveru are totu dreptulu candu dice, ca la o calculare basata pre numeri inainte de tote se recere ca numerii sa coresponda adeveralui reale, inse densulu, dupa cum se cam intempla cu omenii svatosi, e chiaru celu dintaiu care nu-si urmédia svatulu seu celu bunu. (Iaritate.)

Dupa opulu intitulatu „Austria adórendszere“ (Sistem'a de contributiune a Austriei) de Mihaelu Szepesy, in Transilvania totu pamentulu cultivatu sta din 3.783,969 de jugere. Domnulu condeputatu Gabrielu Kemény inse a luat in consideratiune teritoriulu intregu, si acest'a, dupa parerea mea, nu e cu cal', de ore-ce candu e vorb'a despre aceea, ca posesiunea intre done clase in ce proportiune e impartita, atunci, d'pa parerea mea, numai acelu teritoriu se pote lua de basa, care in fapta e impartitu dejá intre cele done clase. Padurea si pasunea in Transilvania, dupa cum sciu eu, pana acum nici nu suntu impartite, acestea dara nici ca se potu lua aici de basa, — de aceea din parte-mi, cu me marginescu numai la pamentulu cultivatu, care in fapta e impartitu dejá. 173,281 de iobagi eliberati au avutu o posesiune de 2,144,544 jugere. Nasendulu si scaunele sasesci, precum a amintitu eri dlu condep. Sigismundu Poppu, posedu 710,000 de jugere, va sa dica, laolalta posedu 2,914,514 jugere. Pre man'a nobilimei dara remane 869,395 jugere, seu din totu pamentulu de presinte cultivatu, $\frac{1}{4}$ e in man'a acelei clase privilegiate, carea eschisivu eserciedia dreptulu de representatiune alu aceluor $\frac{3}{4}$ ale tuturor locuitoriloru din Transilvania.

Onor. camera! Fatia cu o asfelu de lege electorale, me miru ca dlu ministru de interne a avutu curegiulu sa dica, ca nu e nici o necesitate ratiunale pentru reforma, de ore-ce nu esista nici unu interesu de vre o insemnatate, care pre bas'a legeri n'aru fi aici usioru de reprezentatu; (Vilh. To'h „amu disu!“) atunci on. camera, candu $\frac{3}{4}$

FOISIORA.

Mazzini.

(schitia biografica).

Giuseppe Mazzini se nascu in anulu 1803 in Genova, unde se afla tatálu seu, care era unu advocatu seracu. —

Dejá in etate de 25 ani deveni Giuseppe martirele ideii, ce a pronunciatu elu pentru prim'a data, adeca a ideii despre o „Italia libera si unita“ — Era inchisu in prinsorea din Savona, pentru-ca propaga „Carbonarismulu.“ —

In chili'a sea de prisioneru medita tenerulu Mazzini despre planulu si principiile societatiei „Giovine Italia“, acelei societati secrete carea facu pre domitorii Italiei sa tremure in decursu de decenie intregi. — Prisionerulu era inse si omulu care pote realisa planulu facutu. — Elu pote dice de sine vorbele liricului spaniolu celui mai renumitu: „in lupta crancena si castiga puterea vietii.“ — Eliberatu din prinsore caletori Mazzini la Marsilia, unde esi dupa unu tempu scurtu numerulu primu alu jurnalulu „Giovine Italia“, care avea scopulu de a aduce inaintea publicului tote erorile oficalatelor italiane de justitia si politia. —

Jurnalulu facu prin acest'a o furóre asi de extraordinaria, incatu se vedura guvernele Italiei de midiu'ocu silitu a pedepsi cu galer'a pre fia-care, ce posedé vre unu numeru. —

Prin acest'a se lati jurnalulu si mai tare; juminea, consimindu cu ideile republicane ale lui Mazzini, depune sulte de esemplare in ascunsu prin promenade si inaintea teatreloru. — „Giovine Italia“ si castiga o multime de lectori prin aceea ca aduce materiile cele mai interesante. — Mazzini ca redactoru sta in relatii si in corespon-

dintia secreta cu apartienetorii sei carii se aflau chiaru si in curtile domitoriloru de atunci. — Acest'a lu aduse in pusetiune de a cunoște tote relatun'le peninsulei. Elu aduce inaintea publicului singularitati teribile despre judecatoriile din Romagna, despre guvernulu din Modena si despre politia din Neapolea. — Si pote inchipi fia-care, ca ce arma teribila devine unu jurnal, care descopere mii de fapte demne de totu dispretiu. —

Cu latirea jurnalului ce cresce din di in di, se lati totu odata si „societatea secreta a Italiei junc.“ —

Din statutele acestei asociatiuni amintescu numai unele puncte forte insemnate: „1) Scopulu societatiei e, a face din poporul italianu o natune renumita constatatore din omeni liberi si egali indreptatiti. — 2) Italia juna e republicana si pentru unirea patriei. — 3) Fia-care membru solvescu pre luna in cass'a societatiei 50 de centimi; cei avuti solvescu mai multu. — 4) Stindardulu societatiei e tricoloru: albu, rosu, verde. si porta pre o parte inscriptiunea: Libertate, Egalitate, Umanitate; iera pre cealalta: Concordia si Independinta. — 5) Fia-care care intra in societate are de a depune juramentu cumca va conserva secretele societatiei odata cu capulu seu si va dá ajutoriu sociloru sei prin fapte si consultari. — Punctulu celu din urma e de o insemnatate forte mare, pentruca prin acest'a se dedú viet'a membriloru in man'e conducatoriloru; fiindu societatea tare latita se pedepsi fia-care tradatoriu indata prin morte.“

Spre a impedece latirea cea rapida a societatiei Italiei juna uzitara guvernele si politia italiana ori ce midiu'ocete, inse fara de succesu. —

In anulu 1835 erau 15,000 mii de membri, impartiti prin tota Italia; in anulu 1840 se urca numerulu (dupa cum dice englesulu Seynour, unu amicu a lui Mazzini) la 26—28,000. —

Prin midiu'ocete si intreprinderile cele bine merite ale lui Mazzini se organisa Italia juna asi de bine, incatu fu in stare a lua parte si a joca o rola in intemprile din anii 1848 si 49. —

Proclamandu-se in Roma republica, joca Mazzini rola prin cipala, alegandu-se dimpreuna cu Armelli si Saffé de „triumviri.“ — Puterea ce o avu pentru putine zile o uzita tare bine, impartindu familielor serace unele bunuri care formau $\frac{2}{5}$ parte din erarialulu intregu a statului pontificalu; in fine elibera pre Romani de monopolulu de sare care ii apesa forte tare. —

Dorere inse, ca membrii triumviratului nu se putura ocupa tempu multu cu afacerile interne, intemprile nefavorite in Italia superioara, politica Neopolei si mai tardiu espeditiunea lui Oudinot devenira causa finirei a republicei romane. — Ocupandu francesii cetatea eterna, Mazzini fu silitu a se salva prin fuga. —

In tota Europa era invinsu reactiunea; Germania, Ungaria, Italia si Franta resunau de siliadele ce se intemprau in o multime forte mare; se pare ca continentulu intregu s'aru fi prefacutu in o inchisore imensa. —

Pre Mazzini lu aslamu dupa unu tempu in Londra, carea i era cunoscuta dejá din anulu 1842. —

Pentru acestu barbatu neobositu se incepú o perioada noua a activitatii sele, cercandu a reorganisa din „Trafalgar Square“ in Londra de nou partid'a revolutionara din Italia, carea era invinsa inse nu nimicu pentru totu deun'a. —

In Italia nu mai avea fara unu singoru jurnal genuesu adeca: „Italia e populo“; acest'a se transporta prin apartienetorii sei cu periculu de vietia pana in Venetia si Palermo. —

Mazzini nemultiemindu-se cu succesulu scrieriloru sale, caletori insusi prin cetatile italiene, cu

ale tuturor alegatorilor din Transilvani'a numai 3 deputati potu sa tramita aici, o clasa privilegiata inse, care nici 10% a tuturor locuitorilor nu face pre deplinu, tramite chiaru 25 de ablegati, atunci intr'adeveru se pôte dice dlu ministru de interne pôte avé unu astf-llu de curagiu, inse din parte-mi pentru unu asemenea curagiu nici cându nu-lu voiu invidia! (Aprobare in stâng'a estrema.)

Onor. camera! O asemenea lege electorale, fundata pre nisce base privilegiate, e in contrastu directu cu sistemulu reprezentativu, cuprinsu in legea din 1848. art. V., si intrebu pre dlu ministru de interne, ca ôre sublim'a idea fundamentale din 1848. art. V. nu primesce lovirea cea mai violinte prin sustinerea neatacabile a legii electorale din Transilvani'a, basata pre drepturi de prerogative, prerogative, prin cari realizarea acelei idei sublime se face cu totulu imposibile? — si credu, ca deca dlu ministru de interne aru fi luatú acést'a in drépta consideratiune, nu s'aru fi lasatu a fi rapitu in foculu oratiunei sele pâna la declaratiunea aceea, ca nu e'nime atâtu de orbu — cutediatoriu, care aru avé curagiulu sa atace ide'a fundamentale a legiloru din 1848. (Adeveru, asiá este l din stâng'a.)

Oonorabilulu d. Kemény Gábor eri si-a luatú de tema a dovedi, ca acea — nu acusatune, ci afirmatiune fundata, ce onor. d. Irányi Danielu, si dupa deasulu mai multi au redicatu, cumca sistem'a electorale este de a dreptulu in contr'a natiunei române, — dicu si-a luatú de tema a combate acést'a, — a amintitu si a insiratu acele cercuri electorali in cari romanimea fiindu in maioritate precumpanitoriá, aru poté tramite aici pre reprezentantiu loru. Elu, ce e dreptu, nu si-a implinitu promisiunea, cáci s'a ingagiatu sa insire 20 de cercuri, intr'aceea, precum mi-amu notatu si precum m'au coavinsu si insemnările stenografiei, a insiratu numai 15. Elu insusi a recunoscutu, — si acést'a cu cale, ca pretensiunea sea este numai o ipotesa, de ôre-ce alegatorii nu s'au conscrisu dupa nationalitati, si asiá pretensiunei sele nu este cu potintia a-i dá o basa sigura. Si aci dlu Kemény vine in contradicere cu acelu bunu svatu alu seu, ca cându vomu sa argumentâmu cu cifre, atunci totu-deun'a sa luâmu numai atari cifre, cari corespundu adeverului. Eu din parte-mi amu acel'a-si dreptu a poté pasi in contra-i cu o alta ipotesa, dara nu o facu, multu mai corespunditoriu tienu scopulu, a me provocá la rezultatulu alegeriloru pentru diet'a trecuta. Scimu ca atunci alegatorii români nu numai au luatú parte la alegeri, ci pre câtu au aternatu dela ei, s'au si nevoitu a scóte

tóte ca erá cá revolutionariu de 18 ori condamnatu la mórte. —

Prin insusirea sea intr'adeveru admirabila de e poté imitá ori ce caracteru si ajutatu de o cuoscintia estr'a ordinaria a celoru mai multe limbi culte, i succese cu o virtuositate mare a insielá politia européna intréga si a prefate tóte incercările de alu prinde, in nimic'a. — Despre caletoriele sele prin Franci'a si Itali'a curséza o multime de istoriére si anectode dintre care inse nu amintescu fára un'a ce e mai interesanta. —

In anulu 1854 se afla Mazzini in Itali'a si anume in Turin. — Unu opu francesu ce aparú in tempulu mai din urma ne enaréza din tempulu acel'a urmatórele: Intr'o deminétia se presentá ministrulu piemontesu Cavour unu englesu nobilu, carele 'si castigase intrarea in cabinetulu ministerialu prin char'ta ambasadorelui englesu. — Strainulu vorbi despre starea politica a Italiei in unu modu fórtu petrunderiu, aretându o cuoscintia detaiata a tuturor sfaceriloru italiene; esprimându-si Cavour parerea de reu ca nu cunósce limb'a englesu perfectu, incepú a continuá discursulu in limb'a italiana cea mai corecta. — Ministrulu piemontesu admirându spiritulu, elocinti'a si cuoscinti'a tiei a strainului, i dise la despartire: „D-vóstra vorbiti despre politica cá Machiavelli si intrebuliati limb'a nó-tra italiana cá Manzoni,“ deca ati fi Italianu ati trebul se ajungeti ministru.“ — Atunci response strainulu: „Unu Italianu care vorbesce cá mine se tramite in ecsilu si nu i e iertatu a mai calcá pamentulu patriei sele.“ —

La despartire lasa strainulu in mânilu ministrulu oimitu unu biletu cu inscriptiunea „Mazzini.“

Prin Franci'a cáletori Mazzini fórtu multu, cu tóte ca erá si acolo prin Napoleonu III. condamnatu la mórte; inse nici chiara agentiloru de poli-

pre ai loru proprii candidati, si totusi ei n'au fostu in stare a tramite mai multi depotati decátu 12. (Ministrulu Tóth Vilmos striga: „pentru ca au votatu pre altii!“)

De altmintrea on. camera, eu calcululu stimatulu domnu deputatu Kemény, de-si basatu pre ipotesa, lu acceptu cá reale si intrebu: ôre n'a demonstratu densulu tocmai contrariulu de aceea ce a vrutu sa demonstre? Elu a vrutu sa dovedéscu ca acést'a lege electorale nu e indreptata contr'a poporulu românu; inse, on. camera, cându densulu arata ca nationalitatea româna, care face mai multu de $\frac{4}{7}$ din toti locuitorii abiá 15 reprezentanti poté tramite, iéra cele lalte nationalitati cari abiá forma $\frac{3}{7}$ din locuitorii tiei, tramite 60 de reprezentanti, atunci elu a demonstratu acelatante ca nimenea altulu, cá acést'a lege e intreptata in contr'a nationalitati române. (Aprobári vivace in stâng'a estrema) Eu altcum, on. camera, din parte mi nu pretindu cá legelatiunea sa deo nationalitati române din Ardélu nici 75, nici 25 de reprezentanti; eu vréu numai un'a, aceea, cá sa deo dreptu egalu nationalitati române cá si celor'a-lalte; (Aprobare,) vréu cá, din caus'a, ca nationalitatea româna in maioritate, sa nu se schimbe esenti'a sistemii representative, sa nu starimu pre cá artificióse a maiorisá maioritatea naturala prin minoritati. (Aprobare in stâng'a estrema.) Acést'a vréu eu. Dreptu si dreplate vréu eu, alt'a nimic'a. (Aprobare in stâng'a estrema.)

Marturisescu ca in contr'a vointiei mele mi s'a fórtu lungitu vorb'a. (S'audimu!) Pentru aceea trecu tóte cu vederea ce amu vrutu sa dicu cu privintia la proiectulu de lege, le potú trece cu vederea acestea cu atâta mai vertosu, pentru ca condeputatii mei C. Tisza, Irányi, Mocsáry si Vukovics au aretatu acelea astfeliu, încátu eu nu le-asiu poté aretá mai bine, ba nici asiá.

Sa-mi fia ertatu insa acum'a a-mi esprime convictiunea, ca adeveratulu motivu alu acestei desconsiderári de detorintia din partea guvernulu, eu in tocmai cá si domni deputati Irányi, Mocsáry, Kállay si Vukovics, lu cautu — cá sa me sprimu cu cuvintele dlu ministru de interne, rostite la alta ocaziune, — lu cautu in „misteriele inime sele.“ Iertare, deca ministrulu interneloru e atâtu de sinceru, sa ni descopere secretele inime sele si sa ni le arete, eu cu atâta sum mai multiamitu, cu atâta mai usioru potú demonstrá, ceea ce amu de cugetu a demonstrá. Eu cautu adeveratulu motivu alu acestei neobservári de de-

tia celoru renumiti din Parisu nu le succese a apucá séu celu putinu a cunósce pre conjuratoriulu neobositu. —

Mazzini caletorea mai totu-deun'a cá neguetoriu séu preotu, cáte odata si cá curieriu rusescu de statu. — In Itali'a sves barbatulu celu bine meritatu pentru unirea tiei, in fia care cetate mai mare amici, la cari aflá totu deun'a refugiu si securitate in contr'a incercáriloru politiei italiene. —

Cei 12 ani din urm'a i petrechú Mazzini parte in Londr'a, parte in Itali'a. — Considerându ca cátoru intemplári neasteptate e espusa viét'a unui agitatoriu politicu, nu ne vomu mirá, deca se atacá sanatatea acestui mare patriotu prin aceste. —

Dejá in anulu 1865 scrise amiculu seu Bixio: „Dorerile mele se immultiescu in acea mesura in care scade puterea mea fisica; de abiá mai sum in stare a 'mi portá corespondinti'a.“ — In tómn'a din 1868 deveni Mazzini asiá de morbosu, încátu apartienetorii sei erau ingrigiti de viét'a maiestrulu loru. — Provedinti'a inse mai concesse marelui barbatu vro cáti-va ani, spre a poté fi martorulu dilei dela Sedan si acelei din 10 Septembrie, in care ocupá generalulu Cadorna in numele Italiei Rom'a. — Caderea lui Napoleonu III. a fostu pentru patriotulu italianu unu triumfu mare; intr'o epistola deschisa a fostu dísu mai inainte imperatorelui francesu: „Barbatii dreptului si si libertatiiei a invinsu incuisionea si pre Napoleonu I.; fiti asicuratú domnule ca si D-vótra veti fi invinsu.“ — S'a si invinsu prin armele germániloru si acelu care nu voi sa priméscu pre unu ecsilatu italianu, deveni insusi ecsilatu. — In dilele din urma pre cându decurge lupt'a de desperare a „comunei parisiane“ si ridica Mazzini vorea sea poternica arátându diferinti'a cea mare ce e intre principalele democratiloru adeverati si intre acele ale eroiloru de petroleu modernu. —

forintia si in acelu gresitu punctu de manecare alu politicei guvernulu, lu cautu in aceea nedrépta staruintia a sea, de a sustiené si asecurá cu ori ce pretiu supremati'a artificiósa a nationalitati magiare. (Iosifu Madarász intervorbescu: „nu, ci supramati'a austromagiara!“) (Sa audimu!) Mi-amu spus, on. Camera, in acést'a privintia opiniunea inainte de cam unu anu si diumetate; nu vreu sa repetiescu tóte acele ce amu dísu atunci in acést'a privintia. Si asiá fia-mi iertatu a me margini numai la unele, ce afflu de neesperata trebuintia a le revocá in memoria on. camere. Mi-amu sprimatú convictiunea ca natiunei magiare i se cuvine cu dreptu supremati'a naturala, pentru ca este in posesiunea fapturiloru acestei suprematie naturale. Unei astfeliu de suprematie naturale totu insulu se pléca de buna voia, pentru-ca o stare suprematia naturale nu numai nu este contraria desvoltatiunei libere, ci ea cá o effluvia a legiloru naturale de perpetua desvoltare, e prim'a si principal'a conditiune a inse-si desvoltatiunei libere. In vertutea acestei suprematie naturale, natiunea magiara are si alta mare missiune, carea dupa a mea convictiune o va si implini. Dar' pre câtu e de indreptatita acést'a naturala suprematia, pre atâtu de contraria este constitutionalismulu si progresulu liberu — supremati'a artificiósa a nationalitati magiare.

De aceea amu cutesatu inea inainte de unu anu si diumetate a face atenta pre on. camera la ceea ce asta-di a reflectatu si condeputatulu meu Mocsáry — ca adeca noi stamu inainte alternativé: séu a abdice de supremati'a artificiósa si a ne impreteni cu egal'a indreptatire a nationalitatiloru séu a sustiené supremati'a artificiósa si a abdice de progresulu liberu.

Aceste le amu dísu inainte de unu anu si diumetate; astadi, on. camera, stámu facia cu nóue fapte, cari justifica de nou adeverulu opiniuniloru mele pronunciate atunci. Deca odata guvernulu maneca din aceea falsa opiniune, ca desvoltatiunea si esistinti'a natiunei magiare numai prin suprematia artificiósa se poté asigurá, atunci e absolutu cu nepolintia de a asteptá cá cu privintia la referintiele etnografice ale Ardélulu, sa puna legea electorala pentru Ardélu de pre bas'a privilegielor pre bas'a sistemii representative a poporulu. Déru tocmai asiá de cu nepolintia aru fi reformarea legii electorale in Ungari'a, deca pentru Ardélu pretin-

Ne remâne in fine a mai amentí ce-va si despre esteriorulu si relatiunile personale a patriotulu renumitu. — Toti numescu pre Mazzini unu prototipu a frumsetiei italiene barbatesci. — Esteriorulu seu fú radicatú prin poterea vorbe sale, care nu e data multoru dintre moritori. — Mazzini fú inea cá june tint'a dorita a mai multoru femei frumoése; elu aflá inse de bine a nu ascultá de póltele animei sale deca voia a 'si sacrificá poterea intréga patriei si natiunei sale. — Modulu vietiei sele erá: Patri'a presté tóte si acestui principu remase fidelu cu o antica abnegatiune de sine. —

Inre ecsilatii ce se adunau in Londr'a din tóte pártile avea Mazzini autoritatea cea mai mare; in persón'a lui se onorá nu numai patriotulu infocatú si omulu insemnatu ci si caracteru nepatatú. — Adese ori avú ocaziunea a se inavnti, de repetite ori s'au incercatu corumperea sea prin sume fórtu mari, cu tóte aceste mânilu sale au remasu totu deun'a curate. —

Fondatoriulu libertatiiei italiene e mortu; misiunea sea 'si-a implinit'o inse cu tóte aceste mórtea s'a e o perdere imensa pentru democratia. — Din tóte pártile s'au adunatu barbati spre a 'lu insotí pentru ultim'a data; pâna unde ajunge limb'a italiana nu voru lipsi semnele de multiamire pentru anteluptatoriulu celu mare a libertatiiei. — Poporulu italianu unitu prin nizuinti'a neobosita a unui concetátienu, nu 'si va uitá nici odata cuvintele cele frumoése si maretie ce le a dísu Guisepe Mazzini in Genua inainte de acést'a cu 45 de ani:

„Italianiloru! Nu uitati nici odata ca primul pasiu de a produce ómeni mari, consta in aceea a onorá pre cei ce au incetatu dejá a vetiui“ —

Vien'a, Martie 1872.

Valeriu A.

demu a susținea neatinse legea electorală de acum a; pentru ca această numai cu ună s'aru poté justifică, cu sinceritatea, cu carea dlu ministru de interne si-face astăzi re-înoscerea sea.

V. Tóth, ministrul de interne: „Me rogu de ertare, nici cu unu conventu n'amu recunoscutu.”

Aless. Mocioni: Aceea nu schimba intru nimic lucrul ori a recunoscutu ori nu; eu bucurosu asi fi primitu de la densula, deca aru fi recunoscutu, pentru ca această aru fi fostu primulu pasiu spre abandonarea acestei politice; de ru dupa ce nu recunoșce, cu dorere trebuie sa renunciu la speranția, ca va parasi curendu această greșita politica.

Tóte acestea, on. camera, nu le amintescu de acusa; pentru ca de-si tienu de greșita această politica a guvernului, sentiulu de nationalitate lu tienu atatu de sacru, încatu sciu justifică chiaru și unele extravaganție ale lui, de-si nu din punctulu de vedere politicu, de ru din celu morala. Nu amintescu această cá de acusa, pentru ca punctulu de vedere, din care pricepu eu istoria întregi dezvoltării omenesci, m'a învetiatu totu-odata, ca aru fi unilateralitate a se indignă asopra slabitudinilor omenesci. Amu amintitu tóte acestea numai pentru a constată ca: nu noi suntemu, cei ce din veri-ce cestiune facemu cestiune de nationalitate, ci dvóstre sunteți acei-a; nu noi suntemu cari staruimu la realizarea de interese speciali și proprie, ci dvóstra sunteți, — numai atăta vréu a constată, ca: această politica este in aprigu contrastu cu interesele bine pricepute ale patriei noastre. (Aprobări in stâng'a estrema.)

Si aci, on. camera, cu bucuria iéu ocașionea de a constată, ca ambele nuanțe ale opoziției magiare, astădată cu rezoluțiune reprobă această politica a guvernului. (Aprobări in stâng'a.) Si sum tare convinsu, ca in această ținuta se va întâlni cu sentiulu majorității precumpenitóriu a națiunii magiare, carea va scî ca ambițiunea carea si-afla multamirea sea in consciința unei supremație artificioșe, nici pre departe nu ajunge binecuvântările adeveratei libertăți. (Aprobări in stâng'a estrema.)

Eu, on. camera, in urm'a tuturor acestor'a mi încheiu discursulu cu ceea ce amu începutu, ca nu potu sa absolvu pre regimu de inculpațiunea neobservării detorinției seale, ca regimulu prin această neobservare a detorinției seale nu interesele țierei, ci îndestulirea cutoror interese particulari si-a luat de scopu, — ca această nu convine cu interesele bine pricepute ale patriei noastre, și, in fine, vréu a enunția, ca, neacceptandu eu proiectulu de lege pusu pre m'es'a camerei, de basa a discușiunii generale, partinescu proiectulu de rezoluțiune prezentatu de condeputatulu meu Irányi (Vice aprobări din stâng'a estrema.) „Alb.”

Resinari, 2 Martiu 1872.

Domnule redactoru! In nr. 15—16 alu „Tel. Rom.” aparú sub rubric'a „Sinodulu parochialu in Resinari” descrierea decurgerei acelu sinodu, și fiindu ca intre alte multe se vorbesce și despre „societatea de pastrare și imprumutu in Resinari, și inca in unu modu prin care e atacata in ceea ce are mai scumpu, in creditulu ei; subsemnatulu comitetu se simte necesitatu, — a respinge cu indignatiune acelu mare neadeveru, espresu de onobil'a comisiune, — alésa din sinulu sinodulu spre cercetarea socoteleloru averei bisericesci și scolaru, — ca susu numit'a societate (unde reprezentanți'a comunala au depusu, sub titulu de fondulu școléi din Resinari, spre pastrare și fructificare in decursulu anulu 1871 o suma de 1046 fl. 33 xr.) nu are nici o garantia pentru sum'a aratata, din care motivu sinodulu, la propunerea laudetei comisiuni decide: ca banii bisericéi și școléi, elocati la această societate numai decatu sa se radice. —

Si a probá prin fapte și cifre ca această juna societate creata și condusa cu multa osteneția și jertfa, are creditu și garantia de ajunsu pentru de a existá și progresá in indoitulu și frumosulu ei scopu, care este:

1. De a procurá prin creditulu comunu și solidariu alu tuturor membriloru ei, mijloce banale necesarie la întreprinderi economice și de specula si

2-a. Spre a dá ocașione locuitoriloru de aici de a poté elocá banii loru disponibili pre tempu mai scurtu și mai lungu cu interese convenabile.

Nu va fi deci de prisosu, deca tocmai cu această neplacuta ocașione se va dá și o scurtă, dar adeverate și exactă biografia a numitei societăți, din care publiculu nepreocupatu și va potea formá o judecata drépta despre soliditatea și creditulu ei — și despre intențiunile necorecte a aceloru individi, cari se silesco a descridéti in publicu pre unic'a societate din comun'a loru.

Binevoiti dle redactoru a dá locu in pretiuitulu diariu ce redigeti armatóreloru:

Tempulu in care traimu ne striga cu voce inalta și puternică: „asociati-ve tóte poterile spirituali și materiali!” căci cine nu da ascultare acestui apelu remane îndaretu osanditu de prezentu spre sigur'a lui perire.

De acestu principiu fiindu, condusi unii din locuitorii acestei comune inca la anulu 1867 au otaritu a se asociá spre înființarea unei societăți de pastrare și imprumutu de bani spre mai susu aretatulu scopu, si-au elaboratu unu statutu aici sub a) alaturatu, carele in anulu 1868 au primitu a sea aprobare.

Comitetulu fondatoru indatu dupa întarirea acestui statutu, publicandu in comuna ide'a sea, au invitatu pre toti barbati de pricepere și cu capitalu a sprigini prin participarea loru înființarea unui institutu de forțe mare folosu.

Inse ce se vedi, unii din barbati cari se tienu a fi cei mai preocupati, cei mai patrioti, nu numai ca nu au participatu la această întreprindere, daru s'au silitu prin diverse mijloce a o sugrumá in nascerrea ei, iéra acum dupa ce s'a nascutu, dupa ce această societate traiesce de 4 ani, in care tempu a doveditu ca are destula potere de viétia se silesco a o nimici pre diferite căi. — Cu tóte acestea comitetulu fondatoru au mersu pre calea sea mai departe.

Asiá la 2 Martiu 1868 au convocatu o adunare generala a membriloru putieni in scrisi, care (adunare) pre temeulu §. 35. și au alesu unu comitetu administrativu in persoanele dloru Iacovu Ciuciuanu directoru, Maniu Drocú cassieriu, V. Romanu actuanu, și 6 membrii de sfatu in persoanele: Par. catechetu, I. Drocú, Dr. N. Stoi'a, Muciu Urechia notariu, Petru Albu, Petru Hódrea și Nicolau Ciuciuanu. Comitetulu alesu cu unu capitalu de numai 500 fl. au începutu cu 20 Apriliu 1868 activitatea sea. Creditulu membriloru comitetulu, și prin urmare alu societății preste totu au fostu de ajunsu, pentru ca indatu ómenii, ce aveau bani disponibili, și cari mai înainte elocau banii loru in cas'a de pastrare din Sabiu, trebuia sa alerge spre a elocá banii loru la această societate de pastrare și fructificare, asiá încatu computulu anulu 1868 ne aratá unu capitalu elocatu de 2131 fl. 32 xr. — Computulu anulu 1869 elocatu de 425 fl. 61 xr. și 100 # in moneta.

Memorabilu e ca unulu din elocatori acestui anu, anume acum repositatulu Nicolau Adamu întrebandu ca cine sta bunu, séu ce garantia are societatea din cestiune pentru banii elocati la dens'a, respundendu-i-se ca in poterea §. 17. lit. e) averea solidaria privata in particularu și in totu a tuturor membriloru societății garantéza pentru banii elocati la societate — au dispusu cá 2000 fl. ce suntu destinati prin testamentulu seu in favórea fondulu miseriloru din locu — sa remana in veci in administrarea acestei societăți iéra 100 # in moneta pána la majoritatea nepóteloru seale.

In anulu 1870 mai inmultindu-se numerulu membriloru societății daru abiá la 20 — și fiindu cautare de bani, comitetulu au luat unu imprumutu dela Banc'a „Transilvani'a” din Sabiu pre tempu de 6 luni cu 5000 fl. fara cá această sa céra alta ipoteca decatu ceea ce o da statutul societății prin §. 17.

Mai departe computulu anulu 1870 ne arata unu capitalu elocatu de 7360 fl. — iéra celu din 1871 unu capitalu elocatu de 11,075 fl. 70 xr.

Pre lâng'a acestea date societatea folosindu cu banii ei nu numai membriloru ci și nemembriloru societății, posedé astadi unu fondu alu seu propriu — numitu fondu de reserva in suma de 674 fl. 27 xr. care au rezultat din conscientiósa și grațific'a manipulare a averei societății.

Daru capitalulu totalu cu care lucra societatea a fostu cu 1 Ianuaru 1872 13,044 fl. 21 xr. se da cu interese pre politia (cambici) cu 8%.

Din cele aretate pána aici s'a potutu deci vedea creditulu ce societatea noastră si l'a sciutu castigá și pastrá. Cum vine daru de unele persoane nu afla garantia la o societate, care prin §. 17. din statutu seu are de garantia averea privata solidaria a tuturor membriloru societății, care avere, putienu disu trece multu preste 50,000 fl.?

Nu e daru negaranti'a societății, séu dobi'a ei stare adeverate motivu din care susu amintit'a comisiune cere scóterea baniloru bisericéi și ai școléi dela societatea noastră, ci — durere, — și iéra durere slabiciunea de care se pare a patimi multi din noi, adeca ur'a personale, invidi'a, acesti inimizii cari rodu neincetatu la viétia noastră nationala și materiala.

Noi in fine avemu conventu cu mare parere de reu a dice, ca compatimimu pre acei ómeni cari au asemenea idei confuze despre spriginulu și ajutoriulu ce suntu datoru prin sciința și pracs'a loru comunu, in care s'au nascutu și in care traiescu.

Nu voimu sa insirám meritele, nici sa criticám faptele nimenui din comuna; ne pare in sa reu cându vedemu ca se afla ómeni, cari de cându i cunoșcemu nu amu veditu nimic'a facutu de ei nici pentru comuna nici pentru biserică, nici pentru națiune; decatu un'a au facutu, au criticatu ori-ce s'a facutu.

Ferésca-ne Ddieu de asemenea patrioti cari credu a fi folositori comunei și bisericéi loru, atunci cându potu critica totu ce se face, cându fara cea mai mica sfiala osandescu la mórte fara vina pre celu mai alesu preotu nu numai alu comunei ci pote si alu clerulu nostru preste totu.

Comitetulu societății de pastrare și imprumutu din Resinari.

Concursu.

In sensulu indur. ordinatiuni alu prevenerabilulu Consistoriu archidieceșanu dto 24 Fauru a. c. nr. cons. 177. Concursulu publicatu pentru a 2-a vacante statiune de parochu in comun'a Vinerea (Felkenyér) publicatu in „Telegr. Rom.” nr. 5, 6, și 8 anulu cur. cu această se prelungește pána la 31 Martiu 1872 st. v. cu acestu adaosu precum ca, emolumentele preotiesci pre an. 1872 suntu acele publicate in amintitulu concursu — iéra dela 1 Ianuaru 1873 incolo — salariu anualu este satoritu 400 fl. v. a. din cass'a alo-diale. Cei ce dorescu a mai concurá pentru această statiune preotiesca sa-si indrepte petitiunile seale in sensulu Statutulu organicu la scaunulu protopopescu alu Oresthie pána la scrisulu terminu.

Oresthie, 6 Martiu 1872.

Cu intielegerea comitetulu parochialu,
Nicolau Popovicu,
protopopu.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Vort'a cu fili'a Valea-lunga in protopresbiteratulu Ilici, statóre din 172 familii și adeca mater'a din 120, iéra fili'a din 52 familii, se escrie concursu pána la 19 Martiu 1872 in care d' va fi si alegerea de parochu.

Emolumentele suntu:

1. O casa parochiale cu dóue incaperi, și in mijlocu cohna și grádin'a casei de 400 orgii cuadrati — aratóre. —

2. O sesiune de pámentu de 4 jugere parte aratóre — parte fanatie — și in materia dela tóta famili'a 1 ferdela de cucurudiu cu ciocani, iéra in filie pre lâng'a pámentu 600 orgii cuadrati parte aratóriu parte fanatie — câte 2 ferdele cucurudiu cu ciocani dela familia.

3. Venitulu stolare indatinatu.

Doritorii de a ocupá această statiune au sa astérna concursele loru instruite in sensulu „Statutulu organicu” la scaunulu protopopescu in Ili'a pána la terminulu prefiptu.

Ili'a in 28 Fauru 1872.

Cu intielegerea comitetulu parochialu,

Ioanu Orbonasiu,
protopopu.

(2—3)